

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:
 Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei
 Ártételesek milliméter díjszabás szerint.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
Dr. SÁNDORY MIHÁLY
 Kiadó laptulajdonos:
MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)
 Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2-3-ig.
 Telefon: 14.

Csikvármegye magyarságának nagygyűlése.

A mindennap gondjainak, keserőségeinek asztó nyomása alóli szabadulást jelent magyarságunk számára minden egyes alkalom, amikor összejövünk, látjuk egymásról, hogy gyunk és hogy mindig magyarok vagyunk. Minden egyes ilyen népes, lelkes hangulatu, jól érült gyűlés mintha vigasztalna az eltűrt keltelességeikért, kisebbségi szenvedéseinkért és ísítésül szolgál a jövőre vonatkozólag, rennyel tölt el, kitarunk magyarságunkban s an lesz még jobban is. Ahogy eddigi kitarunknak is már eredményei vannak, csak épn hogy nagyon gyenge, vékony eredmények, melyek éppen csak hogy előhírnökei ha lehetek a bekövetkezendő általános javulásnak.

Ez volt a hangulat, a keret Csikvármegye magyarságának Csikszeredában, január 23-án tartott gyűlésén.

Ince Domokos főesperes, csikmegyei elnök nyitja meg a gyűlést. A megjelent hatalmas tömeget üdvözlí és napirend előtti bejelentést tesz: A nemzeti-parasztpárt hivatalosan megkereste a csiki tagozat vezetését, hogy a közeli megyei választásokon a két párt haladjon együtt.

A kérdést részletesebben dr. László Dezső képviselő ismerteti. A nemzeti parasztpárt a harminc megyei tanácsos helyből hatot díkál magának. A vármegye 130 000 főnyi népességéből ma, Tölgyest és Békást számítva, 100 000 román. A kivánság tehát méltányos. Csik szempont: Ha a magyarság külön listát készít, szavazni kell. A szavazó körletek beosztása pedig borzalmas. Csomafalva Ditróban, Árhegy Alfaluban, Tusnád a Nyergestetőn átadandorolva Kászonban szavaz. Hidegben, fagyban kész betegségrszerzés, elvesztegetett nap, nagy költség, amelyet a megye kell, hogy eljen. E szempontok megvizsgálása után a közös lista mellett foglal állást.

A közgyűlés az indítványt egyhangulag fogadja el és így a vármegyei választások rendezése el van intézve.

Napirendben Adorján Imre főtitkár teszi meg a jelentését, amelynek mottója: Nem etik a tagdíjakat, nincs pénz.

A tisztikar programszerűen lemond. Köszön Szabó György, gyergyószentmiklósi apát-plebános elnökből, dr. Nagy Jenő és dr. Pitner Árpád tagokból álló bizottságot küld ki a nagygyűlés, hogy a Csikszeredában tartózkodó Bethlen György grófot és vezérkarát a gyűlésre ünnepélyesen meghívja.

Megjelennek a gyűlésen Bethlen György gróf, a romániai Magyar Párt elnöke, Szentkeresztly Béla báró háromszékmegyei magyar-országygyűlési képviselő, dr. Fábián László szenátor, György József, a marostordai magyarpárti tagozat elnöke, országgyűlési képviselő, kiknek belépését hatalmas éljenzés, ünni nem akaró ovációk fogadják.

Bethlen György gróf szólásra emelkedik. Maniu kolozsvári beszédére válaszol és eszkozkosának ad kifejezést, hogyan mondhatta románia miniszterelnöke, hogy a kisebbségek románában jól érzik magukat és semmi neve-

zetesebb kívánságuk nincsen. Jöjjön ide Csikba a miniszterelnök s itt kérdezzon meg bárkit, van-e kívánságunk, sérelmünk, talál itt eleget.

A csiki magyarságnak mindenkor tanusított áldozatkészségét, gerincességét köszönte meg még a Magyar Párt elnöke, akit beszédének befejezése után is a közönség lelkes, meleg ünneplésben részesített.

Szentkeresztly Béla báró a háromszéki, dr. Fábián László az erdővidéki magyarság üdvözlétét tolmácsolja. György József a gazdatársadalom nevében a gazdákhoz beszél és a föld szeretetét hirdeti, azért a földét, amelyet minden áron meg kell tartanunk.

Dr. Willer képviselő beszámolójában az általános politikai helyzettel foglalkozik.

Dr. Gyárfás Elemér szenátor is Maniunak való válaszóalással kezdi beszédét és részletesen felsorolja a panaszokat, amelyekkel a parlamenti csoport a múlt év folyamán foglalkozott.

Dr. László Dezső elsősorban dr. Páll Gábor szenátornak a gyűlésen résztvevőkhöz Genfből intézett levelét olvassa fel. Páll Gábor őszintén sajnálja, hogy a gyűlésen nem vehet részt, azonban éppen Csikvármegye legnagyobb sérelme, a Magánjavak ügye, Genfben szolította. Levelében részletesen fejtegeti azt a nagy igazságtalanságot, amely Csikmegye közönségét a Magánjavak elvételével érte és mint legfontosabb dolgot ajánlja a közgyűlés figyelmébe a magyar összetartást.

Ezután dr. László rátér saját mondani- valóira. Beszél a Csikmegyei magyarság sérelmeiről, a Magánjavakról, a gyergyószentmiklósi, jenőfalvi, karcfalvi legelőfoglalásokról, az ásványvizek elvételéről, mindenről. Dicséri népünk magyar érzését, megemlékezik a megyeszerte megtartott gyűlésekről, azokat igen jó eredményűeknek mondja. Végül újra az iskolasérelmek ügyére tér ki és helyzetünket éleslátással, megdöbbentő erővel rajzolja.

A magyar parlamenti tagok beszámolója után a közben kiküldött jelölőbizottság elnöke, dr. Csipak Lajos beszél és felolvassa a bizottság proposzióját, amelyet a nagygyűlés egyhangu lelkesedéssel elfogad.

Elnöknek dr. Páll Gábor szenátort választották meg, az alelnöki állásokat az ő hazaérkeztéig nem töltötték be. A választmányi tagok száma mintegy százharmincat tesz ki, névsorukat jövő számunkban közöljük.

Az elnökválasztással egyszerre a nagygyűlés Ince Domokos főesperes, eddigi elnöknek tizenegy évi fáradságos és áldozatos működéséért köszönetet mondott és halála jeléül öt örökös tiszteletbeli elnöknek választotta meg.

A távollévő Páll Gábor helyett az elnöklést Szász Lajos volt vármegyei főjegyző, korelnöktől Török Ferenc volt képviselő, csomafalvi esperes-plebános veszi át és lelkesedéstől átfűtött, nagyhatású beszédet mond.

Indítványok során dr. Nagy Jenő ügyvéd tesz az iskolasérelmek ügyében fontos proposziót, amelyet a nagygyűlés elfogad.

A gyűlést körülbelül fél háromkor a közbirtokossági székházban bankett követte, amely után a Magyar Párt vezetősége a vármegyei választásokra szóló jelöléseket ejtette meg.

A magyarság huszonnégy jelöltje: dr.

László Dezső képviselő, dr. Nagy Jenő, Ince Domokos, Török Ferenc, dr. Balogh Lajos, dr. Kovács Károly, Liebl Ede, dr. Ábrahám József, Szász Lajos, Páll Lajos, dr. Pitner Árpád, dr. Csipak Lajos, Varga János, Antal Áron, dr. Gaal Endre, Adorján Imre, Bartalis Ágoston, dr. Dombi János, Karda Ákos, Péter József, Stengel Károly, dr. Erőss Péter, ifj. Veress Ádám, Miklós Ottó, román részről dr. Precup, dr. Debu, Ion Păcurariu, Crusit Todor, Vlad Izidor és Halász Adolf.

A jelölések a törvényszéken valamennyi jelölt jelenlétében történtek és este fél hétkor értek véget.

Városi értekezlet a közigazgatási választásokra vonatkozólag.

Városunk minden társadalmi rétegét most a közeli közigazgatási választások izgatják; s ez teljes mértékben érthető is, mert hiszen a jelen súlyos időkben egyként érdekli minden társadalmi osztályt, hogy vajjon kik is fogják érdekeit a városi tanácsban képviselni.

A leendő városi tanácsosoknak ugyanis tisztában kell lenniök a súlyos feladattal és felelősséggel, amelyet most magukra vállalnak; amint lapunk hasábjain többször is kihangsúlyoztuk, most nem elég, hogy csak a városi taxákat kivessük és behajtsuk, hogy a mindennapi folyamatos ügyeket leadminisztráljuk; most a leendő városatyáknak programmal kell jönniök, melynek legfontosabbika épen az, hogy miképen is lehetne egyrészt a város polgárságának terhein könnyíteni, másrészt miképen lehetne pótolni a megszűnt kereseti forrásokat.

Városunk társadalma mezőgazdák, iparosokból, kereskedőkből áll, kik között a leg-súlyosabb, arányszám szerint, a mezőgazdasági osztály. Épen ezért érthető is, hogy a választások egyhangúságának biztosítása végett miért vette kezébe ez az osztály a kezdeményező lépések megtételét.

F. hó 18-án este a négy társadalmi réteg bizalmas értekezletet tartott képviselői útján, melyen a másnap, vasárnap délután megtartandó városközi értekezlet tárgysorozatát beszélték meg.

Ezen a bizalmas értekezleten a legfőbb elintézendő kérdést az képezte, hogy a négy társadalmi réteg milyen arányszámmal képviseltesse magát a 16 választott és 7 hivatalból ki-nevezett tanácstagból álló városi tanácsban.

A 19-iki vasárnap délután az Ipartestület helyiségében megtartott közös értekezlet a legnagyobb érdeklődés mellett, a legfegyelmettebben és legöntudatosabban folyt le.

Az elnöki széket az Ipartestület, Gazdasági Egyesület és Kereskedői Kör elnökei együtt foglalták el.

A gyűlést, mint házigazda, az Ipartestület elnöke nyitotta meg, hivatkozva az annyira szükséges egység megtartására.

Utánna dr. Makay Domokos, a Gazdasági Egyesület elnöke ismertette azon előzményeket, amelyek a mai közös értekezlet megtartását szükségessé tették, majd röviden vázolta az új közigazgatási törvénynek a városi

tanácsválasztásokra vonatkozó intézkedéseit. Különösen figyelmébe ajánlotta a polgárságnak az öntudatos és fegyelmezett fellépését a választásoknál és hogy mindnyájan csakis a Magyar Párt jele alatt bocsátkozhatunk a választásokba, mivel a legkisebb fegyelmezetlenség is könnyen oda vezethet, hogy a szintiszta magyar várost nem a saját gyermekei fogják kormányozni. A közigazgatási törvénynek különben épen a tanács összeállítására vonatkozó rendelkezései azok, amelyek kisebbségi életünkben a legsúlyosabb nehézségek elé állítják Magyar Pártunkat.

Felszólalásában külön kiemeli, hogy habár városunk polgárságának 70%-os többségét a gazdaközönség teszi ki, mégis figyelembe véve a más társadalmi rétegeket, különösen az intellektuelek osztályát is, lemond arról a jogáról, hogy létszámának megfelelő arányszámmal képviseltesse magát a tanácsban, hanem helyet enged az intellektueleknek is, hogy ezt a társadalmi osztályt is maga mellé állítva, ennek szellemi és jogi képesítésével kiegészítse az ő gazdasági szaktudását.

Dr. Makkay után Lázár Gerő kereskedői kör elnök méltatta a kereskedelem közvetítő szerepét és fontosságát, kijelentve, hogy a megkívánt eredmény csakis a három társadalmi osztálynak harmonikus együttműködéséből állhat elő.

A választó polgárság feszült figyelemmel hallgatta végig a három elnök tartalmas megnyilatkozásait, majd egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul a megelőző napon tartott értekezletben hozott és György Béla ipartestületi jegyző által felolvasott határozati javaslatot, mely szerint a tanácsban a gazdaközönség hat tisztán mezőgazda taggal, a kereskedő- és iparos osztály két-két taggal, míg az intellektuelek osztálya hat taggal fogja képviseltetni magát.

A határozati javaslat felolvasása után Szabó György apát-plebános állott szólásra, mint a helyi növédelmi egyesületek elnöke, s kijelentette, hogy ez alkalommal a növédelmi egyesületek nem kívánnak élni azon törvényadta jogukkal, hogy a tanácsban saját megbízottjukkal vegyenek részt; fenntartják azonban a jogukat arra, hogy a megválasztott tanácsosok egyikére bizhassák képviselőtöket.

A gyűlés egyhangúlag tudomásul vette Szabó György apát bejelentését, majd Balázs Sándor gazdasági egyesületi titkárnak az Obor törvényre és vár. taxákra vonatkozó felszólalása után Csiby János ipartestületi elnök az értekezletet bezárta.

Vaddisznó-vadászat.

Hajnali 4 óra, 19-ére, vasárnapra virradólag. Gyergyó medencéjét hosszú idő óta ezuttal először nem nyomja, fojtogatja a szürke, mindent elborító köd. Szentmiklósról indul a töffögő autón egy jókedvű, bizakodó hangulatu vadászcsoport.

Föl a hegyekbe, a szabad természetbe, hogy hódoljon Diana istenasszonynak. Az autóban szorong Gyergyó színe-java, élükön, illetve a soffőr melletti diszülésen dirigálva az utirányt illusztris elnökünk, Lázár Gyula. Szárhegyen Vormairék és Ditrón meg Klein üzemi vezető csatlakozik a társasághoz négy lábú vadászcimborája kíséretében. A „Dudás” cimborája azonban néminemű ellenszenvvel viseltetvén minden olyan ördögös szerkezettel szemben, amelyet ló nem huz, lábait keményen megfeszítve, minden erejével tiltakozott a beszállás ellen. A nyers erőszak azonban itt is győzött! Fülön és farkon ragadtatott, s belődült a pad alatt szorongó hasonszőrű társai közé. Ujabb elhelyezkedő mozgás, összébb szorulás és kutyalábnymás, vonítás után megindul az autó a putnai hegyekbe vivő serpentin-uton.

Hágótól tovább gyalog menve, gyönyörködött a szem a természet pompájában s a zuzmarás fenyőszálakon. A fölkelő nap által glóriázva, csillogott, ragyogott gyémántos tűzben a gyönyörű Vid-havas.

Itt Netólian kapitány rendezte el a fölállítás és meghajtás igen nagy gyakorlati tudást

Vasárnap délután 3 órakor nagy korcsolyaverseny.

A víz.

János komám! Mennyi községi pótadót, mennyi közmunkaadót és még hányféle címen mi mindent fizetünk és mégsem látni semmi látszatját.

Bakos Péter illetően módon értekezik az ő kedves komájával, Benedek Jánossal, miközben a Békényből a hordószekéren lévő két emberbe vizet mer, mert az udvaron lévő kutja rég felmondta a szolgálatot. Az őszön elég nedves és egy pár jól kiadó esős nap volt és azt követte négy öt napi hideg, fagyos idő és a víz kutjainkból kiapadófelbe jutott.

A felsorolt sok pótadóból még egy lej sem jutott a víz rendbehozatalára. Az egész Gyergyóban leghitványabbul Szentmiklós áll víz dolgában.

Benedek János: Gyergyó községeiben teljesen ismeretlen, hogy a víz a kutakból kiapadjon télen. Ez csak gyergyószentmiklósi különlegesség! A régi időben volt nekünk egy jó községi orvosunk, dr. Fejér Dávid ur, hogy a jó Isten nyugtassa meg még haló porában is, aki mindig azt mondta: „hogy azért vagytok különösen télvíz idején betegek, mert nincsen sem jó, sem rossz ivóvizetek!”

Bakos Péter: A jó Isten nyugtassa meg dr. Fejér Dávid urat. A patikában nem igen keresett orvosságot. Azt mondta: „hogy jó friss levegő, jó ivóvíz és gyomortulterhelés nélküli étkezés az igazi egészség!” Ugy is van, János komám!

Benedek János: Sok jót mondott és sok jót akart a boldogult Fejér dr. ur, de a község főemberei a község jövedelmét másra költötték és a közjót szívükön nem igen viselték.

Más községnek, illetve városnak voltak nagy emberei kiknek nevéhez fűződik a község, v. város valamely nevezetessége. Az egyik neve gőzfürdővel, a másik neve sétatérrel van megörökítve. Nálunk az ilyen különlegességek nem fordulnak elő. Még egy egyszerű nyári városi fürdők sincsen. Valami vízvezetékéről mindig beszéltek, de csak beszéd volt, mert arra soha pénz nem volt — de nem is lesz.

Bakos Péter: 1881-ik évben a Csere utcán Szárhegynek vizet adtak. 1870 ik esztendőben a felső Visszafolyó vizét Tekerőpatak, Kilyénfalva és Ujfalu községnek adták. Idegenek ré-

szére jókedvű adakvók, de a helyi szükségletnek szükmarku ellátói voltak.

Pedig azt mondják, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze. Ez teljesen igaz, de Szentmiklós község régi vezető embereinél kivételre talált, mert Szárhegy, Tekerőpatak, Kilyénfalva és Ujfalunak adtak, de Szentmiklós lakossága egy részének még kérés ellenében sem adtak vizet.

Benedek János: Komám! Nem kell olyan messze menni. Ezelőtt két évvel a Gödrös-utca vizet kért és kérését neveltséges indoklással elutasították.

Mondok még ennél külön esetet. A temető utcai lakosság ezelőtt tíz évvel folyamodott vizért és folyamodása még nem nyert eddig érdemleges elintézt.

Bakos Péter: Szentmiklós Tekerőpatak felé nem fejlődik, mert arrafelé vízhiány miatt nem építközhetnek.

A vasututea is csak azért épült ki, mert legalább a nyári időben a piactéri víz arra foly.

Benedek János: Nem vetek bele két hetet, városunk szélső utcáiban egy kutban sem találunk vizet.

Most már tessék, akinek marhája van, egy hordószekeret felszerelni, naponta a Békényre beszekerezni és a vizet március közepéig hordani.

Bakos Péter: Pedig mindezt el lehetett volna kerülni. Nem kellett volna a vízvezeték-ről álmodozni, mert az álomnak marad és a valóság az marad, amit a boldogult dr. Fejér Dávid mondott:

„Felszegen az istállókat egészségügyi szempontból el kell szedetni a Békény mellől, hogy a trágyalé a Békénybe ne folyjék bele. Ezek után a Békényen lévő malmokat ki kell sajátítani. Községünkben majdnem minden utca a Békénnyel párhuzamosan halad és a Békényből arányosan minden utcára vizet kell juttatni. A csatornákat faburkolattal kell ellátni. Le kell fedni. Minden harmadik kapunál egy felnyitó és lecsukható lappancsot kell alkalmazni, amelyenél három-négy háztáj vízszükségletét el fogja látni. Mosásra vizet kell meríteni és a mosást az udvaron kell végezni. A csatorna le lévén zárva, a szennyviz beleöntés és bevezetéstől a csatorna vize megóvható lesz.”

„A faburkolat a vizet a fagyástól meg fogja óvni. Egész évben jó vizünk fog lenni és a járványkórház áldásaitól meg fogunk mentődni!”

Benedek János: Még egyebet is mondott a boldogult dr. Fejér Dávid orvos ur. „Ha Szentmiklós nagyközség valamikor villanyvilá-

volna mégis elmenekülnők, ha észre nem vesszi messziről a veszélyt Nagy Zoltán, a mi „örök mozgónk”. Gyors, fáradságos futással sikerült a több darabból álló kondát megelőznie, s a legnagyobbat kiválasztva, egy bravuros lapocka-lövessel leteríteni egy cirka 150 kg.-os kocát.

Feltűzhette fegyverére a méltán megérdemelt zöld ágat, mert nem mindegyikünk birta volna ezt megcselekedni.

Az ételhez fűszer, a vadászhathoz tréfa kell, Ezt pedig ki más csinálta volna, ha nem Nagy Pista. Hiszen már mesterségénél fogva is mindig ott vakarhat, ahol nem visket. Most pedig meg volt a jó alkalom erre. A kocának azon részét, melyet egy kis jóakarattal gyűrűnek is lehet nevezni, becsomagolta észrevétlenül az ünnepelel hátizsákjába, s cipeltette vele.

Üzonnázáskor, mikor az ünnepelel a köteles borporciót fizette, hátizsákjából előkerült a becsempészett megnevezhetetlen, mire aztán szünni nem akaró nevetés rázta meg a falakat. A tréfa sikerült, amit Nagy Zolti meglepett arca bizonyított. Letelve azonban a határozatilag és elnököleg engedélyezett 25 pernyi borivászati idő, az autó hazaindulásra túlkölt.

Csütörtökön, 23-án este mégegyszer összegyűlt a kompánia, hogy a megboldogult koca még meglévő földi maradványait különbözőz izletesen elkészített kolbászok és sütek alakjában, Biró Jóska vendéglőjében, vadászmodon, poháresengés kíséretében utolsó útjára tegyék.

Egy jelenvolt.

igénylő beosztást, a tőle megszokott hozzáértéssel.

Csodaszép idő, a derült égről melegen sütő nap. Örömmel foglalja el mindenki további fáradságos mászás után a kijelölt helyét. A hajtás megkezdését lövés jelezte. A hajtók lármája, a kutyák csengő csaholása csodaszép zene vadászfüleknek. Jól ment minden, de mégis eredmény nélkül tért volna haza a társaság, ha ott nem lett volna „az örök mozgó”.

Hogy ki ez, mi ez, azt kérlik? A „Perpetuum mobile” talán? Nem, oh nem az!

Ez a mi kedves vadászcimboránk, Nagy Zoltán. Ő a mi örök mozgónk. Fáradhatatlanul hol itt, hol ott, mindig mozgásban van. Ugyanígy a kutyája is. Hálából tehát rendszerint ezért csak cukorspárga-pórázon vezeti a Ripp-et. Ez a kedveskedés majdnem elrontotta a vadászatot. A Ripp az édes cukorspárgát szopogatva, majd elrágva, kötelességének akarta tartani a gazdája után rohanni. Nagy Zoltán pedig fönt a magasból Vormairrel együtt egy nagy binoklin nevetve nézték, hogy nesztorunk, Biró Jóska, szalad a Ripp után s édesgeti viszá: Rippike, Rippike, gyere vissza kicsikém, hogy ett volna meg a fene. Gyere vissza Ripp, hogy csapott volna beléd a menykő. Nehány hajtó segítségével sikerült elespni a Rippikét ismét.

No, de térjünk vissza a hajtáshoz újra. Egy szép konda törtétt a hajtók előtt a vadászok vonala felé. Elegendő fegyveres hiányában, egy szabadon maradt nyílason sikerült

gitást rendez be, rendezze be a Both-vára alá vizerőre és az egész országban a legolcsóbb villanyvilágítása lesz Szentmiklósnak.

Az ellenkezőjét csinálták. A faüzletek leépítenek. Nem lesz fűrészmoszt, nem lesz fa, nem lesz hajtóerő és a villanyvilágítás felmondja a szolgálatot.

Bakos Péter: Komám! Amit mondál, az is a vizidolgokhoz tartozik. Az egész vízi nyomorúságunknak az az oka, hogy a régi emberekre nem hallgattak az ujak, mert mindenki magát vélte kész tudósnak. Azt mondom hogy a tudás tapasztalás nélkül vajmi keveset ér.

Benedek János: Mindezeket aláírom; hanem még pótlásul azt mondom, hogy akik egy község, esetleg egy város ügyeinek vezetésével vannak megbízva, ne az önérték, hanem a közjó vezesse, mert a község, a város csak úgy fog fejlődni, boldogulni és jólétre vezetődni!

Ferenczy Dénes.

Vasárnap délután 3 órakor nagy korcsolyaverseny.

A Brassói Lapok ellen.

A Kereszt című, Brassóban megjelenő ujságban igen heveshangu támadó cikk jelent meg a Brassói Lapok ellen. A cikk sulyát főleg aláírója, dr. Péter Antal brassói főesperes-plebános neve adja meg.

A támadásra a Brassói Lapok keresztényellenes kirohanásai adták meg az okot.

Péter Antal főesperes lángoló méltatlankodással mutat rá a kétszínű csunya játéokra, amelyet ez a magát magyarnak hirdető sajtóorganum évek óta üz.

A Brassói Lapok válaszában mosakodva hivatkozik, mint mindig, arra, hogy „közel tizenegy éve hordozza sulyos kisebbségi keresztjét”. Nem mondja meg azt, hogy amíg e kisebbségi kálváriajárás tiz éve alatt az eddigi magyarság anyagilag tönkrement, addig a Brassói Lapok kitűnő kereszthordozói számára e tiz év többszöri tiz milliós anyagi hasznót, ismeretlen és jelentéktelen senkiből képzelt nagyhatalommá való előlépést jelentett.

A Péter Antal cikkét kiváltó okok a Brasso Lapok elleni általános akciót is eredményeztek, amely, szeretnők, ha ez üzleti vállalkozás teljes letörésével végződne.

Erre azonban, szerintünk, kevés a remény, mert sajnosan sokan vannak még ma közönségünk sorában, akiknek szükséges, reggelije vagy ebédje kellemes elfogyasztásához, az a három-négy borzalmasan megírt, kiszínezett, förtelmes, undorító, részleteiben visszataszító gyilkosság megírási, amelyet ez ujság, ha történt valahol, ha csak a szerkesztőségben találtak ki, olvasóinak nap-nap után megindító hűséggel feltálal.

Nyugodtan mondhatjuk, a Brassói Lapok saját olvasóinak alacsony szellemi színvonalából él és veszi milióit.

A katolikus papság részéről erősen támogatott Brassói-ellenes akció azt fogja megmutatni, mi erősebb, a közönségbe belegyökerezett izléstelen-ség-e, vagy pedig az erkölcshez, jóíz-léshez való általános ragaszkodás.

Férfi pénztárcák

60 lejtől a legfinomabb és legizlésebb kivitelig minden fajta kapható

a Sándory könyvkereskedésben.

HIREK.

— **Halálozás.** Borszéki Molnár Teréz életének 70-ik, házasságának 45-ik évében január 16-án elhunyt Borszáken. Temetése 18-án volt nagy részvét mellett. Férje, Váradi János, gyermekei és kiterjedt rokonsága gyászolja az elhunytat.

Gima István, a Transsylvania Bank dírói fiókjának pénztárosa f. hó 17-én 65 éves korában meghalt. Özvegye és a nagyszámu család 19-én kísérté utolsó útjára az övéért életében mindig fáradhatatlanul munkálkodó családfőt nagy tömeg részvétele mellett.

Csergő Ferenc Sándoré birtokos, róm. kath. egyháztanácsos, közbirtokossági választmányi tag életének 46-ik évében hosszas betegség után f. hó 24-ikén meghalt. Temetése 26-ikán d. u. 4 órakor lesz. Halálát neje, négy gyermekén és nagyszámu rokonságán kívül sok jó barátja és tisztelője gyászolja.

— **Közügyülés.** A Gyergyószentmiklósi Ipartestület kebelében alakult temetkezési segélyosztály február 2-án, vasárnap délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését az Ipartestület nagytermében. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. A közgyűlés határozatképességének megállapítása. 2. Jegyzőkönyv felo. vasása és hitelesítése. 3. Az ügyvezető elnök jelentése. 4. Titkári jelentés. 5. Pénztári jelentés. 6. Alapszabályok módosítása. 7. Indítványok. A segélyosztály ez uton is meghívja tagjait, de szívesen lát a közgyűlésen olyan nem tagokat is, kik az ügy iránt érdeklődnek.

— **Esküvő.** Székely Aranka és Szécsy Dezső február 2-án d. u. 4 órakor tartják esküvőjüket a helyi róm. kath. templomban.

— **Hangverseny.** Február 2-án a Laurentzi színháztermében Mihail Vulpescu, a montecarloi opera szerződöttetett tenoristája hangversenyt tart. Ezuttal nem valami vándorló szerencsepróbáló kísérletezéséről, hanem komoly művészi produkcióról van szó és mint ilyent, a concertet a zenekedvelő közönség fokozott figyelmébe ajánljuk.

— **Megválasztották az 1930. évi Miss Magyarországot.** Vasárnap délelőtt volt Budapesten a Miss Magyarország megválasztása. E címet Papszt Mária, egy tengerésztiszt árva nyerte el. A leány édesanyjával, Óbudán lakik, kereskedelmi érettségije van.

— **A borszéki izr. hitközség új templom felépítése** javára február 1-én a Remény szálloda összes termeiben jelmezes bált rendez. A legszebb jelmezek díjban részesülnek. A rendezőség gondoskodott, hogy a bál közönsége jól találja magát. Lesz amerikai posta, szépségverseny és lesznek egyéb mulattató szórakozások. Vidéki vendégek részére meleg szobákról és garázsokról gondoskodva lesz.

— **A gyergyószentmiklósi Kath. Legényegylet** 26-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel tea-délután rendez az egylet helyiségében (Romfeld-ház), amelyre mindenkit meghív és szeretettel vár az Igazgatóság. Házi leányok lesznek: Retezi Mariska, Sántha Annuska, Angi Bertuska, Biró Ágneska, Réti Mariska, Várteréz Annuska. Szülők, érdeklődjétek, hogy gyermekeitek hol töltik a vasárnap délutánt és látogassátok meg minél többen a nagy családot, Egyletünket.

— **Az erdélyi gazdák tanulmányi kirándulása Magyarországra.** A március hó 20–25 napjain Budapesten rendezendő tenyészállatkiállítás és vásár alkalmából az Erdélyi Gazdasági Egylet tanulmányi kirándulást rendez Budapestre és Magyaróvár vidékére. A kiránduláselőkészítő munkálatait már megkezdte az egylet és remélhető, hogy az idén is nagy vasúti, vízum, szállodai kedvezményeket sikerül biztosítani a csoportos kirándulás résztvevői számára. A terv szerint a tanulmányi kirándulás Magyaróvár felé irányulna és több kiváló állattenyésztő, tejtermelő kisgazdaságot és magnemesítő üzemet tekintene meg a társaság. A kiránduláson való részvételt lényegesen megkönnyíti az a körülmény a gazdák számára, hogy az utlevélhez csak egy állampolgársági és személyazonossági bizonyítvány szükséges, mely az E. G. E.-hez küldendő be. Az E. G. E. a kirándulók szolid és tisztességes polgári ellátásáról és elszállá-

solásáról előre gondoskodik a legminimálisabb árak mellett. Amint a kirándulás részletes programja elkészül és a részvételi díjak megállapíttatnak, részletesen közölni fogjuk.

— **A gyergyószentmiklósi bevonuló székely ifjuság** február 1-én a Laurentzi-szálloda nagytermében táncmulatságot rendez, melyen az ujfalvi fuvószenekar fogja a talpalávalót fujni.

— **Véget ért a hágai konferencia.** Az ugynevezett keleti jóvátétel kérdésével foglalkozó hágai konferencia, melynek egyik legfőbb tárgya a Magyarország által viselendő terhek megbeszélése volt, hétfő délután véget ért. A magyar kérdésben a konferencián létrejött a megegyezés, amely már-már lehetetlennek látszott. A megoldás kompromisszumos, amennyiben mindkét oldalon engedményeket tettek. A magyarországi lapok felfogása szerint, Magyarország aránylag csekély áldozattal váltotta meg kötelezettségeit s ami a legfontosabb, Magyarországnak sikerült megvédelmeznie a döntőbíró-ságok igénybevehetésének jogát. Az eredményben elsősorban Olaszországnak van nagy része, de Anglia is támogatta a magyar álláspontot.

— **Meghosszabbítják a lakbértörvényt.** A lakbértörvényt a nemzeti-párti kormány is meg fogja hosszabbítani s így a régi lakók, továbbá az állami tisztviselők nyugdíjasok megmaradhatnak régi lakásaikban minden felmondás és per ellenére. A bérleti összegek felemeléséről csak május 6-ika körül lehet majd szó.

— **Áttérünk az aranyvalutára.** Aranyvaluta bevezetését rendelte el a kormány. Egyelőre csak az állami intézményeknél és vállalatoknál vezetik be az aranyvalutát.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jóismerőseinknek, barátainknak, valamint a Ditrói Ipartestület Dalkörének, kik drága halottunk temetésén résztvettek, vagy részvétüket bármilyen módon fejezték ki, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Ditró, 1930. jan. 17.

Csiby Imre és gyermekei.

A hölgyközönség figyelmébe ajánlom

a Str. Regele Ferdinand 8. sz. alatt (Járásbírószággal szemben) megnyitott üzletemet, hol kézimunka és fehérnemű szükségleteiket beszerezhetik.

Nagy választék gobelin, kelim és mozaik munkákban.

Hímzőselymek és pamutok legolcsóbb beszerzési helye.

4-4 Tisztelettel: Lázár Ilona.

SPORT.

A Gy. S. E. kerületi korcsolyaversenye.

A Gyergyószentmiklósi Sport Egylet folyó hó 26-án, vasárnap délután fél 3 órakor kerületi korcsolyaversenyt rendez, melyre az összes székely városok korcsolyázóit is meghívta.

Versenyszámok:

1. Gyorskorcsolyázás gyermekeknek.
2. Gyorskorcsolyázás ifjúsági.
3. Műverseny ifjúsági.
4. Férfi műverseny.
5. Női műverseny.
6. Páros bemutatók.

Cigányzene. Buffet.

A Gy. S. E. házi korcsolyaversenye.

Mult vasárnap a Gy. S. E. jégszakosztálya jól sikerült korcsolyaversenyt rendezett, melynek külön érdekességet adott a verseny előtt lejátszott jégtennisz bemutató.

Ezt a sportágot Romániában még egyáltalán nem művelik s a nyugati országokban is csak szórványosan játsszák. S mindjárt hozzá tehetjük, hogy ennek kizárólagos oka abban rejlik, hogy kevesen vannak olyan sportemberek, akik egyformán kiválóan tenniszeznek és korcsolyáznak is.

Nálunk az a 8–10 sportember, aki néhány-szor a jégtenniszt játszotta, egyszerre lelkes hibe lett a kétségtelenül igen kellemes sportágnak.

Sajnos, jégpályánk kiesinysége nem enged meg, hogy rendszeresen gyakorolhassuk,

de a vasárnapi bemutatóból a hozzáértők meggyőződhetnek, hogy igenis megvalósítható és kellő training mellett művészi tökélyre fejleszthető.

S ha a jégtennisz bevezetésével csak annyit elérne a vezetőség, hogy ennek a kedvéért városunk összes tennisszezői megtanulnának korcsolyázni és az összes korcsolyázók megtanulnának tenniszezni, a sportérzékletlen és egyoldalú sportolók által lekicsinyelni próbált jégtennisz hatalmasat lendítene előre Gyergyó sportügyén.

Ennek azonban legelső feltétele, hogy a mai szük jégpályát vigyük át az új sporttelepre, ahol a jégtennisz is megkapná a maga külön pályáját.

A páros bemutatót különben dr. Csiky—Csiky Jenő és Deér Kálmán—Lázár Jeró játszották 6:4, 6:4 arányban.

A műverseny egyes mezőnyeiben bár kevesen indultak, de valamennyien rátermettségükről tettek biznyságot. Olyan kötelező figurák szerepeltek a versenyen, melyek nagyobb városok versenyére is beillettek volna s mégis mindenik versenyző derekasan megállta helyét.

Helyszüke miatt részletes bírálatba nem bocsátkozhatunk s így csak a végeredményt adjuk.

Férfi műverseny: 1. Eltzenbaum László.

2. Holtversenyben: Dobribán Árpád, Szebeny Péter.

Ifjúsági műverseny: 1. Kabucz János. 2. M. Cujniuruc.

Ifjúsági gyorskorcsolya: 1. Dobribán Árpád. 2. Kabucz János. 3. M. Cujniuruc.

Gyorskorcsolyázás gyermekeknek: a) csoport: 1. Kassay Pici. 2. Gaal Ketti.

b) csoport: 1. Gaal Évi. 2. Dombi Juci. 3. Csiky Mariana.

c) csoport: 1. Kereső Mária.

Fiuknak: a) csoport: 1. Bartos Gyula. 2. Lőrincz Gerő.

b) csoport: 1. Kassay Imre. 2. Steiner Vili.

c) csoport: 1. Szabó István. 2. Kereső Péter.

Eladó k:

állandó raktáron lévő antik butorok, szalagarnitúrák, komodok, vitrin porcellánok, értékesebb takarók.

Özv. Bernáthné,

Sfântul-Gheorghe—Sepsiszentgyörgy,
Olt-ut 31. 3—2

Aragonit disztárgyak

Sándorynál.

A legmakacsabb **köhögést**, a kinzó **fulladást** és **rekedtséget** bámulatos rövid idő alatt megszünteti. A szájjüreg desinficiálja s így a ragályos betegségektől megóvja a

Tüdőfű cukorka.

Kapható az összes gyógyszerárakban.

Ára 20 Lei. 52—41

Egyedüli készítő:

OSVÁTH

gyógyszertár Targu-Mureș.

Vigyázat! Csak bádogdobozban, tüdővédjeggyel valódi.

Köttessük be könyveinket

Sándory könyvkötészetében.

Családi okok miatt eladó a Csete család tulajdonát képező

„Marosszentgyörgy”-fürdő

az összes hozzátartozó épületekkel és berendezésekkel együtt, melynek tartozékát képezik: forrás, sétányok, parkok és mintegy 6 katasztrális hold ingatlan, melyen az egész fürdő fekszik. Nevezetesebb berendezések és építkezések: I. a 863 méter mélységű **Ártézi furás**, melynek napi vízbősége 45—50.000 liter víz. A víz hiteles vegyelemzése a következő:

A Maros-Torda vármegye egészségügyi hatóságának képviselői jelenlétében a marosszentgyörgyi forrásból vett klor, brom, jód, víz mintának vegyi szétbontását (analízisét) megejtve, az alább jelzett eredményeket nyertem:

a) az üvegek alján egy sárgás barna vastartalmu lerakódás észlelhető, amely vas-savaknak szétbomlásából származik, amelyekkel a víz együtt jön fel. Az oldhatatlan anyagok lerakódása után a folyadék átlátszónak és szintelennek mutatkozik.

A szag észrevehetően, ize sós, nagyon gyöngén keserű és kissé pikáns. Sűrűsége 20° C nál 1.095147.

b) A vegytani elemezést megejtve s a folyadékban talált anijónokat és catijónokat adagolva, a 20° mellett megmért vízben literenként a következő összetételt találtam:

Vegytani elemzés:

Clornatrium (NaCl)	120 5220
Sziksó (KCl)	0.4675
Amonium clorat (NH ₄ Cl)	0.5645
Calcium clorat (CaCl ₂)	8.1165
Magnezium clorat (MgCl ₂)	6.2560
Aluminium clorat (AlCl ₃)	0.9152
Brom szóda (NaBr)	0.1148
Jód szóda (NaI)	0.0070
Szulfat szóda (Na ₂ SO ₄)	0.0216
Vasbikarbonát Fe ₂ (HCO ₃) ₂	0.7849
Acidumsilicium (SiO ₂ H ₂)	0.0344
Összesen:	137 6045

Ebből a táblázatból következik, hogy a 20—24 m³ clor, brom, jód és amoniacos vízből naponta csak 20 m³ (20.000 liter) számítva, felszínre jön:

2406 kgr. Clornatrium
11 „ 290 gr. amonium clorat
2 „ 296 „ brom szóda
0 „ 140 „ jód szóda.

Ennek a víznek elpárolgatása után nyert szilárdmaradvány felhasználható volna a nyákdaganatok gyógyítására szánt só előállítására.

Pamfil s. k.,

a Gyógyszertani intézet Klinikai Gyógyszertár igazgatója

A feljövő nagy víztömegből naponként megfelelő berendezéssel lepárolás után előállítható volna mintegy 7000 kgr. **„Jód só”**, mely a mai viszonyok között napi 200.000 lej értéknek felel meg. II. **Hideg fürdő:** melynek medencéi és építkezési területe 1264 □ méter. 2 tusoló hellyel és 140 vetkőző kabinnal. III. **Melegfürdő:** 31 káddal és kabinnal; az ehez tartozó irodák, mellékhelyiségek, gépház stb. összterülete 644 □ m. IV. Különböző gépek, műhely stb. V. Zenepavillon: területe 78 □ m. VI. Vendéglő: 340 □ m. területtel.

A fürdő a vasúti megállótól 500 méternyire fekszik. Szentgyörgy község főútjáról külön bejáróval. Marosvásárhelytől mintegy 4 kilométernyire van. Szezon alatt állandó autóbuszjárat és külön fürdővonat áll a fürdőző közönség rendelkezésére.

Ugyanitt

a fürdővel együtt, de külön is eladó a fürdő közvetlen szomszédságában I. egy **beépített, 4 és fél holdas belsőség**, nagy gyümölcsösrel. Ára 450.000 lej. II. egy **beépítetlen elsőosztályu 3 holdas belsőség**, ára holdanként 80.000 lej. III. a fürdő körül, Szentgyörgy és a vasútvonal között **40 hold elsőosztályu szántó**, mely ugy dinnye, mint tengeri és buzatermelésre nagyon alkalmas **3 hold jó minőségű rét**. Ugy a szántó, mint a rét, belsőségeknek kitűnően parcellázható, ára holdanként 42—52.000 lej.

A fent felsorolt ingatlankomplexumtól mintegy 2 és fél km. távolságra szintén eladó (Agárd felé) még **5 és fél hold szántó**, melynek holdankénti ára 28.500 lej. A föld elsőrangú buzaföld. **Direkt a fürdő ára megtudható a „Gyergyói Ujság” szerkesztőségében.** Ugyanitt betekintésre kaphatók a fürdőre vonatkozó ker. vegyelemzési kimutatások is, melyek a fenti ismertetésen kívül más, rendkívül fontos orvosi felvilágosítással is szolgálnak.

Bővebb felvilágosítást nyújtanak a tulajdonosok: Csete Béla és fivére Marosszentgyörgyön.

Ismerőseinek szívesen ad felvilágosítást ez ügyben Angi Balázs is Targu-Mureș, Str. Principele Carol 66. sz.

4—2

Értesítés. A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy Gyergyószentmiklóson (Városház-utca 5. szám alatt, a Petrácsics-féle házban)

Gyergyói Első Temetkezési Vállalatot

újából megnyitottam. Igyekezni fogok, mint régen is, a n. é. közönségnek becsületes és minden tekintetben kifogástalan munkával és áruval szolgálni.

Raktáron tartok

nagy választékban mindenféle temetkezési cikket.

Olesó és szabott árak! Gyors kiszolgálás!

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri **Szenkovits Ödön.**